

Helse- og omsorgsdepartementet
Att: Statsråd Bjarne Håkon Hanssen
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Asker, 9. januar 2009

Sak: Scandinavian Star

Det vises til nettverket av støttegrupper etter en rekke større katastrofeulykker de siste 30 årene. Nettverket ble etablert etter tsunamikatastrofen.

Ved samlingen i dette nettverket fredag 1. desember 2006 hadde vi hyggelig besøk av statsråd Sylvia Brustad, politisk rådgiver Solveig Torsvik og ekspedisjonssjef Per Bleikelia. Møtet ga anledning til en dialog som deltakerne med erfaring fra flere av de store nasjonale katastrofeulykkene satte stor pris på.

Fra Støttegruppen etter Scandinavian Star deltok Jan Harsem og Espen Walstad. I mitt innlegg med påpeking av forhold vår gruppe særlig ønsket å prioritere fremholdt jeg:

- Ønske om at forskning på sykdomsrisiko etter erfaring med katastrofeulykke blir gjennomført
- Betydning av mer kunnskapsbasert forståelse av støttegruppers relevans
- Behov for bedre havariutredninger for å forebygge usikkerhet, tvil og varig ubesvarte spørsmål

Bakgrunnen for punktet om forskning går tilbake til henvendelse til Støttegruppen i 1997 fra psykosomatisk avdeling ved Rikshospitalet. Det var aktuelt å gjennomføre forskning for å avdekke sykdomsrisiko etter erfaring med storulykker. Med det store utvalget som overlevende etter Scandinavian Star representerte, ble Støttegruppen invitert med i rådslagning om hvordan et forskningsprosjekt kunne gjennomføres. Vi stilte oss svært positivt til dette, av hensyn til den kunnskap som kunne komme ut av dette. Ikke minst kunne ny kunnskap om eventuelle risikoforhold, bidra til bedre oppfølging og råd til overlevende i fremtiden, både fra kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Av hensyn til at utvalget skulle bli best mulig, bidro vi til at de nødvendige tillatelser ble gitt, slik at forskerne kunne hente ut nødvendige data for overlevende basert på passivt samtykke.

Dessverre ble prosjektet den gang ikke gjennomført. Vi forsto det slik at det oppsto sykmeldinger og andre forhold som ikke handlet om prosjektets relevans, som bidro til dette. Professor Malt ved Rikshospitalets avdeling for Nevropsykiatri og psykosomatisk medisin vil sikkert kunne redegjøre nærmere for prosjektet.

Vi registrerte en positiv respons fra Brustad, Torsvik og Bleikelia på saken da vi nevnte dette i 2006, og ble invitert til et oppfølgende møte i HOD fredag den 20. april 2007. Fra Støttegruppen deltok da Jan Harsem, Torbjørn Kalberg og Anne Hammer. Alle tre overlevende fra ulykken. Hammer også som representant for den norske besetningen ombord. Fra departementet deltok Per Bleikelia, Kjetil Bordvik og Gerd Vandeskog.

Vi ble tatt veldig godt imot, og satte pris på det åpne og personlige samtalen i møtet. Konklusjonen var at departementet skulle følge opp med Rikshospitalet.

Fra Støttegruppens side forstår vi at det har vært en etterfølgende dialog med aktuelle fagmiljøer. Professor Malt har fortalt at man har hatt et møte med Helse og Sosialdepartementet. Han oppfattet det slik at departementet vurderte - uten å ha besluttet - å bevilge penger til en etterundersøkelse av de overlevende.

Malt har foreslått at man i første omgang fokuserer på objektiviserbare forhold, slik som mulig forøket forekomst av kreft eller andre sykdommer, kanskje spesielt hjerte-karsykdommer. Dette er i tråd med tidligere diskusjoner. Hvis departementet bevilger de nødvendige midler forstår vi at undersøkelsen kan gjennomføres i samarbeid med kreftregisteret.

Fra Støttegruppens side vil vi legge til at det kanskje er relevant også å hente data fra aktuelle registre som kan fange opp eventuell økt forekomst av diagnoser for depresjon, angst, posttraumatisk stress, forhøyet blodtrykk, diabetes - evt. synliggjort ved frekvens av uførhet og dødelighet i den aktuelle gruppen overlevende etter Scandinavian Star i forhold til kontrollgruppene.

Styret i Støttegruppen møtes ikke ofte lenger, men jeg har styret bak meg i denne henvendelsen - som er en anmodning om informasjon om status for den aktuelle saken. Fra vår side er det fortsatt et ønske at det kunnskapstilfang vi kan representere må bli utnyttet til seriøst forskningsformål.

Dette vil jo ikke innebære kliniske helseundersøkelser av den enkelte, men vil likevel kunne bidra til bedre innsikt i egen situasjon når materialet er innhentet, bearbeidet og forhåpentligvis ny kunnskap foreligger.

Som nevnt vil dette også være kunnskap av allmenn betydning og kanskje kunne bidra til kunnskapsbasert forebygging av langvarig sykdom og uførhet for personer som i fremtiden blir rammet av alvorlige ulykker.

Med vennlig hilsen

Jan Harsem, for styret i Støttegruppen etter Scandinavian Star

Til orientering består styret av følgende personer:

- Grete Forslund
- Harry Leif Jensen
- Hasse Magnusson
- Jan Harsem
- Kurt Evert Stenbakk
- Torbjørn Kalberg
- Vidar M. Skillingsås

JAN HARSEM

PRESSE - ORGANISASJON - INFORMASJON

Foretaksnummer: 974459175

Kontoradresse: Gml. Drammens vei 227 * Asker Sentrum

Postadresse: Postboks 23 * 1371 Asker * Norge

Tlf: +47-66 989785 / +47-95 771199 / **Faks:** +47-66 795736 / **E-post:** jan@harsem.no